

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

ANY XIV

Reus Dimars 17 d' Octubre de 1899

Num. 3.391

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en les principals
llibreries d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Malloré, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publicquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.	1
a provincies trimestre.	3.50
Exterior y Ultramar.	4.50
Anuitats, a preus convencionals.	

Farmacia Serra

12 ANYS

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per crò-
nica y rebelde que sia tota classe de.....

TOS

La que paga més
contribució de la pro-
vinciad.

AGRICULTORS ALERTA

Visiteu lo magatzém de guanos de
A RIUDOMS

Massó y Ferrando

Guano classe superior—Id. de
peix—Cascos d' arengada pera
adops de las hortalissas.
Magatzém á Riudoms
y á Reus Vilà, núm. 3.

Fàbrica de flors artificials

DE

Maria Perpinyá

REUS.—Carrer Major, número 22.—REUS

Secció doctrinal

Nostra bandera

Auy que nostra bandera espatèga en layre y fa
batre de goig y d' esperansa l' cors de s catalans
que s' honran en tenirla per dossier, auy que aques-
ta bandera sense màcula, y més antiga que la de
Castella, y que ha presidit y dut á la victoria als ca-
talans en mil batallas, auy aquells provocadors é
ingrats castellans y politichs d' ofici, que xuclen la
sanch del poble y ab las sevas d' sbauzas é impre-
visions l' han portada á la ruina, auy alsan lo crit al
cel, al llegir que s' ha aixecat la nostra Santa Ban-
dera en mitj d' una salva d' aplausos y del cant de
«Los Segadors», com si fos això una provocació con-
tra la unitat d' Espanya. Si: verdaderament es una
provocació contra la uniformitat del Estat espanyol,
contra aquest estat de tiranía en que estén los cata-
lans, estat de tiranía que ns ha portat la política
castellana, pera que la burocracia castellana tingui
una colonia que explotar: pero may es una provoca-
ció, si 'ls governs no ho volen, á la unitat d' Es-
panya.

La bandera catalana! Què fora de la bandera de
Castella si no l' hegués protegida la bandera catala-
na, y quanta ingratiut li han tingut los castellans!
Alfons II d' Aragó ajudà al de Castella á la conquista
de Cuenca (sige XI); Jaume I Conquistador,
conquistà pera Castella l' regne de Murcia, ten rich
com lo de Valencia (sige XIII); Jaume II, lo Just,
ajuda al rey de Castella contra 'ls moros, que se lo
hagueran menjat viu, posant siti á Almeria, que
tingué d' abandonar per haver entrat en tristes ab
losalaris per debilitat lo rey de Castella; en Pere
IV, lo Ceremoniós, presta l' seu concurs en la bat-
lla del Salado (1340), y en fi, la grandesa de Castella
li ve de la unió y no de la uniformitat, ab la Corona
d'Aragó, y nostra bandera aportava més territoris y
més rics que 'ls que tenia davall seu la bandera de
Castella y aquesta ha anat perdent per la seva polí-
tica absorbent é imperiosa.

¡Y qué ha fet Castella per Catalunya? ¡Ah! Lo
que ha fet ha sigut portarnos una política tirànica y
embrutidora, més propia del Africa que d' Europa;
ens ha portat unes costums corrompudas y corrup-
toras, que no n' hi sentim grat, el toreo y el flamenc-
ismo, nos va portar á la miseria en tems de Car-
los II no deixantnos comersiar ab las colonies ame-
ricanas en justa paga d' haver tret los diners que's
necessitaren pera fer lo viatge de descuberta perque
Castella estava pobre y apparcada.

Allí hont onejava la bandera catalana; hi havia'l
progrés, la civilisació, la llibertat; devant d' ella
tots los pobles eran lliures, puig tots conservaren la
seva autonomia. Que ho diguin sinó, València, Ma-
llorca, l' mateix Aragó; que ho diguin Sicilia, Sar-
denya, Rosselló, Córcega, Milán y Nàpols y l' com-
tat d' Atenas; y devall de la bandera castellana, què
hi havia y qué hi há? «En ninguna parte del reyno
»non se faça justicia... en los lugares que no eran
»cercaos non moraba ninguno et en los lugares
»que eran cercados mantenfanse los más de ellos de
»los robos et furtos que facian. Muchas de las gen-
»tes del reyno desamparaban heredades et fueron á
»poblar los reynos de Aragón et Portugal. »Y las
»possessions d' Amèrica y demés d' Europa per que
»han tirat al foç la bandera de Castella y s' han ai-
»xoplugat devall d' una altre, ó bé sota la seva ma-
»teixa bandera? Que ho digui El Heraldo que segura-
»ment sab millor la historia d' Espanya.

FRANCÍ D' ILURO.

(De La Renaixença).

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrará forsa motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho solicitin.
Los Motors de corrent continua à la vegada que extraordinaries condicions d' economia en lo cost de com-
pra y consum, reunien las de marxa silenciosa, gran llàmpiesa, espay reduxit y facilissim maneig, ventatges
difficils d' obtenir ab altres sistemes. Tenen marxa senzillament variable y ab un simple moviment de palanca
se regulan y cambian á voluntat, las velocitats minima á maxima.

Los gastos d' oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat conside-
rarse com nuls.

En aquestes oficinas se facilitaran cuanta classe de datos sian necessaris.
Reus 9 Juny 1899.—Per la Electra Reusense, LO DIRECTOR.

Licor de fibrina y carn líquida RICHARD

Lo millor tònic-reconstituyent conegut, indicadíssim contra 'l raquitisme, escrófula, tubercu-
losis, convalecencias y en totes las malalties caracterisadas per lo sello de la debilitat y que requie-
reixen un bon aliment sens embargar l' estómach. Se ven en totes las farmaciacs.

DOCTOR J. MIRÓ OCULISTA

Consulta en Reus: Lòs dilluns y divendres de dos á cinc de la tarde, Arrabal de
Santa Anna, 1, primer.

A Tarragona: los demés dies de deu á una del matí y de tres á cinc de la tarde,
havent trasllatd son gabinet al mateix carrer de la Unió, 7, primer.

Espurna

Sobre 'ls programas oficials
de nostres fíras y festas

Mentre esperém la resposta del mestre Morera de si's veu ab cor pera posarhi música, hi diré que no mes sigan dos mots.

Comensa: *A las doce del medio dia...* Ja no pot ser més castellà ni mes castís. Y, ve seguit: *A las tres...* (Aquesta *A* no pot ser més català) *de la tarde SALIDA de gigantes DE LA ciudat* (ja casi veyém plorar à las criatures) que acompañados etc. etc. recorren las principales calles de la población.

Els que sortirán de la ciutat y recorren las principales calles de la población. Que ho lligui qui vulgui.

Y anantsen mes lluny: repartirán Premios á las calles y á los ganados que hayan concurrido á las ferias (que com are estém á punt d'inventar lo moviment contínuo, haurán creut los firmants del programa que pot venir alguna calle de Barcelona ó de París ó de Londres. Y per últim diu que hi haurá reparto pùblíco de premis als alumnos de las escolas municipals organisantse una professió cívica desde l' Institut á la Casa Comunal, ahont TOMANOO la presidencia l' Exm. Ajuntament LLEGARÁN al Teatro Fortuny (si Deu vol, hi afegeix nosaltres).

Per lo vist la nostre Comissió no l' va estudiar prou lo Diccionari de la Academia de la llengua, que limpia, fija y dà esplendor y per això ha incorregut en aquets disbarats, que autorisats per las personas que ho firman, produheixen doble pena lo lleg ríos. Els que vagin diuent que no està bé que uns programas que tot lo més lluny que arrabarán serà á Vilaseca si no se'n fa nova tirada hi vagin redactats en la llengua catalana, donchs que pensant això, s' exposarán á representar papers deslluhits que fins interessaran á la cultura de la població perque tothom sap que aquests treballs se fan d' una manera de'inguda al objecte d' evitar lo ridícul. Això á part, com las festas no dependen de la forma de redacció dels cartells y programas sino de la bona voluntat ab que las pren la població, no duptém que aquestas serán lluhidas y que quants forasters ens visitin se'n tornaran als seus respectius pobles gratalement impresionats y deixarán ab recansa la nostra companyia.

L' acte de repartició de premis
del «Centro de Lectura»

Celebrat aquest, en la nit del diumenge passat en lo «Teatro Fortuny», al igual que l' any anterior, resulta, com sempre, hermós y lluït proporcionant á la concurrencia, per cert ben numerosa, una vellada distreta, ja contemplant com s' entregavan los premis á la aplicació y travall dels joves que concorren á las classes de la mentada instructiva societat, ja sentint al «Orfeó» del «Centro», ja veient la representació de las comedies per la secció d' aficionats de «La Palma».

Mes aquest acte que en si ja porta una satisfacció y que tant á favor parla d' una societat que sols impõntse molts sacrificis pot donar ensenyansa y educació als fills dels socis, que en sa majoria son obrers, resulta en part deslluït pel poch tacte de las personas que son los portaveus de la mateixa.

Nos referim á la falta comesa per lo seu «Orfeó» en no cantar sense més estimul que 'ls seus propis sentiments, lo nostre himne nacional «Els Segadors», que després del «Himne à Reus» y d' aquella tan valenta com inspirada frase *bon català*, tant bé hi esqueya.

Pero si aquest descuy ó si's vol omission es censurable, no ho es menos que l' senyor Quer, en nom del «Centro de Lectura», societat genuinament catalana, al dirigir la paraula al públic ho fes en una llengua que com siga que no podía responder als batecs del seu cor, may per may podia expressar lo que sentia, ni interessar en sa peroració al auditori.

Una personalitat com lo senyor Quer, que per sos propis mèrits literaris ha entrat ab verdader aplau de lo teatre que va fundar lo may prou plorat Frederick Soler (a) Pitarrà, ab son «Hostal de la Coixa» y 'ls seus «Vents d' oratje», devia tenir interès en expressarse en sa llengua materna y n' hi havia de tenir molt més perque essent, digne who sixis, pel seu càrrec de regidor de la ciutat, per la seva posició y perque actualment se dedica á escriure en un dels periódics de la premsa local, un dels directors y encasadors de la opinió, creyém havia de tenir interès en secundar aquest moviment que iniciat à Barcelona, ha despertat en lo cor de las seves poblacions germanas, lo sentiment d' amor patri.

Y si del senyor Quer parlém aixis, ab més forts termes hauríam de classificar la conducta del sacerdot accidental senyor Briansó perque també en castellà 's va expressar sense que per lo vist reparés gayre que no ho feya ab aquella facilitat que segurament ho hauria fet en la parla que li van ensenyar los seus pares.

Això, al nostre entendre, constitueix un desdoro

pera la nostra llengua que tant inconsideradament es tractada pels nostres enemichs, als que sembla hi fan chor los mateixos catalans.

Reus, s'apigabo l' alcalde accidental senyor Briansó, s'apigabo també lo senyor Quer, en las cuestions del redaixement català, no tant sols seguis á Barcelona, sino que molts vegades era la primera en iniciarlas y no es just que perque nostre digne alcalde se trobi ausent y no pugui deixar sentir los desitjos y sentiments de la població, que d' aquesta se'n pugui formar fora, equivocat concepte.

Las ideas d' avuy de descentralisació y autonomía, aquí tothom les sent, y no citarém pas lo nom de cap company pera justificarlo, sino que 'l mateix senyor Quer en sa conversa ab lo redactor de «Les Notícies» de Barcelona, ne donà bona prova.

CRÓNICA

Observacions Meteorològicas

del dia 16 d' Octubre de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'obser	Baròmetre aneroide	Grau d'humitat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Obser particular
9 m.	752	94	30'	2'6	Ras	
3 t.	752	90				

Horas d'obser vacío	TEMPERATURAS		VENTS		NUVOLS	
	Máxima	Minim.	Ter. tip.	direcció.	classe	can.
9 m.	Sol. . 35	15	20	S.	Cumul	0'4
3 t.	Sombra 26	23		S.		0'4

La nostra previsió en esgatimar lo mes possible la venda dels sagells catalanistes de la primera edició, han sigut inútils.

Nos hem quedat sense cap y sense, lo que es pitjor, poguer tenir lo gust de complaire á tois los nostres amichs.

Llegim ab verdadera sorpresa que l' HERMANO de Barcelona ha telegrafiat al seu amo de Madrid que ha entregat als tribunals de justicia á nostre estimat company *La Veu de Catalunya*.

Sentim vivament aquest contratemps de *La Veu*, no per los efectes de la denuncia sino per lo que ella revela que al cap de val, los pàries de la societat romana resultaren senyors feudals, comparats ab los catalans de las darreries d' aquest sicle. ¿Qué encare no n' hi ha prou d' humiliacions?

La llicencia que s' permeten los que conduheixen runa y terras fora de la població, tirantlo alif hont b's hi sembla, ha causat y está causant un grave dany al camí vell de Valls en lo punt que atravesa la riera de la beurada, puig haventse collocat una filera de carretada de terra y pedras en lo cauce de la riera, las derreras plujas han convertit allò en un bassal, estovant considerablement lo camí que fa inútil lo pas dels carros.

Demaném que per los individuos de la brigada municipal se fassi escampar dits munts de terra, á fi de que quedí expedit l' indicat camí vell de Valls.

S' ha presentat espontaneament á la autoritat judicial, en lo dia d' ans d'ahir lo presunt autor de las ferides causadas á un pastor de qual fet donavam compte en nostra penúltima edició.

Lo referit autor s' anomena Joan Cabrer (a) Botoro, qui havia desempenyat le càrrec de cabó de guarda-termes.

En altre lloch del present número publicuem la llista del personal artístich de la companyia que dirigeix l' actor senyor Cepillo la qual debutarà en lo Teatre Fortuny passat demà dijous.

Demà publicarem los preus d' abono donchs á causa d' haver rebut tart los programas no 'ns es possible ferlo en lo número d' avuy.

Les gestions que s' feyen pera portar un quadro de pelotaris que 'ns donés dos partits durent los días de las festas, podém assegurar que s' han vist coronadas per lo més felis èxit, donchs ja están contractats sis joves pelotaris.

S' ha publicat y hem rebut lo número 6 de nostre colega *La Palma*.

En dit número s' estableixen notables reformas lo que prova l' èxit que obté aquella revista.

Copíem de nostre estimat confrare *«La Renaixença»*

«Quan lo doctor Robert després de la memorable sessió en que ab tant abrumadora claretat feu acusacions terribles contra la administració municipal, se posé del costat dels regidors, manifestant que s' havia equivocat y que entre ell y l' Ajuntament no hi havia cap diferència de criteri, poch pensava que 'ls mateixos regidors que tant havien treballat pera conqueristar la seva adhesió en aquells moments, l' abandonarien suara quan s' ha vist obligat á caure del costat de la opinió sensata.

Quin desengany per nostre ex-Alcalde! cantar la palinodia á favor dels q' i, per contes d' egrabirli sa benevolensa, s' havien de mostrar més desconsiderats en lo moment de véurel despullat de la investidura del càrrec que havia acceptat del Gobern! Y ni tantsols pèndres la pena d' anar á la darrera sessió pera fer constar la conformitat de que havian fet tanta gala l'

endemà d' haverse ordnat al Saló de Cent: «Fora lla- dres!»

Los regidors, salvant alguna honrosa excepció, s' han retratat de cos enter al abandonar al doctor Robert. Si aquest ha cayut en mitj dels aplausos de la per lo baf de la administració municipal, aquets mateixos aplausos resulten veus acusadores pera 'ls que han girat la esquena al ex-Alcalde.

Per això quan sentiam cridar en la darrera sessió: «que dimiteixin!», pensavam nosaltres: «Ja pot xiular lo carreter...» Deben pensar. Després dels sacrificis que hevem tingut de fer pera pescar la banda, deixarla al cap de tant poch temps, quan encare no s' ha pogut disfrutar de les «delícias» del càrrec...

Ells que no dimiteixin, perque més serveixen per estar dintre d' aquest Ajuntament que no pas á fora entre 'ls que travallan pera guanyar la vida.

A Mallorca la societat coral que fins ara s' anomenava «Orfeón Mallorquí», ha canviat son nom pel de «Orfeó Mallorquí», y consterà dintre de poch de tres seccions de homes, noys y senyoretas, dedicantse al conreu de la música popular mallorquina. Es d' esperar que aquesta institució ha de contribuir molt al desvetllament patriòtic de Mallorca.

Son ja moltes las composicions rebudes pel «Llibre de felicitacions», que te en progeote publicar la «Agrupació protectora de l' ensenyansa catalana». En lo local de la mateixa s' han inaugurat ja las classes de Gramàtica, Geografia é Historia catalanas.

Diumenge vinent definitivament se reunirà en son local del carrer de la Canuda de Barcelona l' Consell general de Representants de la «Uxió Catalanista» pera nòmbrar lo president, lo secretari y dos vocals de la nova Junta Permanent que per prescripció reglamentaria deuenen ser substituïts dintre del present mes. Al mateix tems se tractarà dels assumptos que queden pendents en lo darrer Consell general de Representants.

Llegim que 'ls elements que publicaven la revista «Catalonia», tractan de fundar una nova revista abont s' hi estudiarà lo moviment nacionalista català, baix los aspectes polítichs, literari y sociològich.

Las tres seccions del «Orfeó Català», anirán per las festes de Sant Narcís á Girona, ahont hi regna gran entusiasme, disposantse tots los gironins á rebre ab los brassos oberts á tan benemerita institució.

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat, per diferentes especies, puja á la cantitat de 947'25 pessetas.

Llegim en «El Eco de Sitges»:

«Agrabit lo senyor Huguet á la deferència que li dispensan quants concorren á las conferencias de Gramàtica Catalana en la Agrupació Catalanista los dijous, de set á vuit de le nit, donarà avuy, á las nou, la primera conferència pública, sobre 'l Regionalisme, tema de gran interès en l' actualitat.

Prosegueixi l' entusiasta conferenciant en tent lloable tarea, y de segur veurà colmats sos desvels ab lo públich aplau de sos amichs».

Desde Vich

Vich 15 Octubre, 2 tarda.

L' aspecte que presenta la ciutat es de lo animat que pot donar-se. Per sota 'ls archs aixecats pera honrar el nou Prelat Dr. Tarrés, hi circula una gentada immensa composta per los habitants d' aquesta ciutat, y per molta gent deis voltants, que volen coneixer al docte y sabi successor del que fou digníssim Bisbe Dr. Morgades.

Los archs aixecats son dos; un al entrar á la Rambla per lo carrer de Estudis y altre en lo carrer de la Ramada. Lo primer lo costejá l' poble, l' altre lo capitol catedral. Abdós son de fullatge ab infinitat de flors de tots colors que marcan las línies generals dels mateixos. Lo cel que fins are estava molt clar, lluïnt un sol de Juliol, comensa á taparse y s' ochen alguns fondos trons.

3 tarda.

Ha comensat á ploure. Mal grat això no s' han pas tocat los cobrellits y adornos dels balcons de las cases per ahont ha de passar la comitiva. Comensa lo campaix general per haverse ja ovirat lo tren que porta al Bisbe consagrat fa tan pochs días en la catedral monserratina.

La pluja referma y passan successivament en direcció á l' estació, la banda municipal, una secció de mossos de la escuadra, una secció de Cavalleria de gran gala, l' Exm. Ajuntament ab maors al devant, y las personnes invitades oficialment. Tot aqueix moviment resulta un poch estrany per la cantitat immensa de paraguas que circularon donchs plou de bò y millor.

3'20 tarda.

Arriba l' tren y una ferma manifestació de simpatia demostra al nou Prelat que la benvinguda es coral. En una de las sales d' espera entra lo Dr. Torres essentli presentadas las personnes que han acudit á rendir-li homenatge de respecte.

La banda municipal toca la marxa que son Director ha dedicat al nou Bisbe. Apesar de la pluja que continua cayent de bò y millor los encontorns de la

estació y 'ls carrers del curs quedan plens de gent que tota l' paraigües aguantà impavida l' inclemència del temps à fi de tenir la satisfacció d' esser dels primers en bessar l' anell al il·lustrat Prelat.

La comitiva emprén la marxa precedida per una secció de cavalleria, los mossos de la Escuadra y la banda municipal. Formen dita comitiva l' Exm. Ajuntament en corporació, diputats provincials y à Corts y després lo Dr. Torres rodejat de les primeres autoritats y beneficiants del poble. Darrera segueixen las personas invitades y l' poble en massa.

Per la Rambla y carrer de la Ramada se dirigiren à la Catedral ahont tingueren lloc las ceremonias de rubrica.

Per la nit hi haurà illuminació general y una recepció a Palacio ahont està invitat lo bà y millor de Vich.

Es una verdadera llàstima que l' inclemència del temps hagi sigut tanta doncs si apesar d' això ha resultat una festa d' extraordinari moviment y molt solemn, que hauria fet de fer bon temps. Resum que Vich ha volgut demostrar a son nou Pastor, que l' rebia amb entusiasme y crengut de que grecias à las relevantes duts que l' adoren, son pas per aquest bisbat serà marcat amb pedra blanca en la història.

C. F.

Notes de Barcelona

En tota aqueixa qüestió de resistència a les contribucions imposades ara pel Gobern, ens ha sobrat un fet qual realisació mai hauríem previst a Catalunya: ella ens ha posat de manifest l' unanimitat de les nostres observacions sobre l' ànima catalana. Me refereixo a l' acord que, per efecte de l' organització i del procedir dels Gremis, hi ha hagut desde 'ls primers dies entre la colectivitat catalana. No m' esperava pas, cinc mesos endarrera, que en una qüestió exclusiva se mes-tresin tan unànims les aspiracions dels catalans, que's distingeixen generalment pel seu individualisme en tot. Ademés, el succés que fins ara van tenint els Gremis, en la llur oposició al Gobern, demostra la novetat i la forsa del llur organisme, el qual, per la seva analogia am certes manifestacions de les colectivitats ingleses, és ben modern; i tot això fa esperar que, un cop vingui l' hora, Catalunya sabrà governar-se a si mateixa, sino am formes propries, quan menys a la manera d' altres pobles més avançats. Aplaudim als Gremis, doncs.

S' ha de notar, com un dels actes més trascendentals que hi han hagut en el present conflicte, l' acord adoptat per la corporació «El Foment del Treball Nacional». Am tot i tenir aquest centre, si no un caràcter ben oficial, quan menys compromès oficials amb el Gobern espanyol, l' altre dia va determinar exigir en aquest el compliment de la prometença que, temps enllà, va fer del Concert econòmic a la Diputació de Barcelona, proposant-se verificar, en el cas de refus, un «meeting» imponent per reclamar-ho am més temeritat. D' això quasi'n podem dir acció immediata i energica.

Alguns dels que 'ns preocuperem de la realisació pràctica dels nostres ideals, hem trobat, en idea, algun medi pera l' emancipació material de Catalunya respecte de Castella, avui per avui, senyalant, de passada, les mides viables que, un cop deslliurats, se podran prendre pera l' evitació de conflictes serios dintre de la nostra terra. Lo primer consisteix en l'instauració d'un «Banc Català», qual residència s' podria establir dins mateix de Barcelona. Aquest Banc se dedicaria a la finança en la nostra terra, verificant totes les seves transaccions en català. Se podrien tenir sucursals en les poblacions més importants de Catalunya, lo qual portaria una afluència i concurrencia molt grans de capital, decidint a molts pagesos, que avui se mantenen retrets, a depositar els llurs guanys i estalvis. Com que seria una empresa particular (el mateix «Banc de Barcelona» ho podria facilment realisar), el Gobern central no tindria res que dir-hi ni legalment oposar-s'hi. Les mides pera lo futur se basen en les consideracions següents. Com que a Catalunya hi ha un gran contingent de socialistes i més encara d'anarquistes, pera impedir nous conflictes sobre la qüestió social, se podria dictar una disposició llevant els drets de consum, i altres, an els productes de primera necessitat, com suposo que succeix en algunes terres avançades.

Amb això s' donaria un gran pas, i l' emancipació de Catalunya s' miraria am bons ulls. Pera afavorir la riquesa material i pera produir la potència comercial de la nostra terra, s' podria declarar port lliure al de Barcelona, seguint la marxa del de Hamburg i crec dels d' Inglaterra. Això promouria la naixença de grans línies de navegació, que s' ocuparien en resportar frufts i mercancies a tot el mon. El progrés de Catalunya, per altre part, aniria aleshores a grans gambades. El comerç se desenvoluparia d' una manera fabulosa, i l' industria pendria un prodigiós increment.

Am motiu de la qüestió dels Gremis i de l' Ajuntament, la majoria dels periodics de Barcelona han fet una campanya a favor dels interessos catalans. Un dels periodics que més s' ha distingit, al nostre parer, és «La Veu de Catalunya».

I de moviment literari-artistic, a Barcelona? Se preparen moltes coses. Dies passats, se va inaugurar el «Círcol Artístic», obtenint molt èxit.

L' altre dia s' va estrenar a Roma una obra den Girbal Jaume, «L' Alegría de la casa», la qual té un mèrit relatiu: la nota de color, suggerida, no obstant, sense virtut artística. En quan a drama humà, aqueixa

obra és una ignoscència impròpria fins dels que avui imiten el teatre antic.

«L' Alegría de la casa», amb tot, va servir pera qu' en Borràs ens dugués una veritable sorpresa amb el seu talent de representar. An ell, nosaltres l' havíem trobat en altres ocasions una mica enlatat, cultivant els detalls de vegades, inoportument; però l' altre dia ell se va oferir a «Romea» lo mateix que un gran artista, donant un relleu prodigiosament estètic, una viva escalfor humana al personatge, ja revelant-lo amb tota sinceritat, ja presentant-lo am molta naturalitat. Si en Borràs, l' actor més important que tenim a Catalunya, se vol preocupar de viure en l' escena artísticament els personatges que ell representa, puix les seves facultats son excepcionals, ell pot contribuir més que ningú—a la veritable instauració (no restauració) del teatre de la nostra terra.

EL COMTE L' ARNAU.

La guerra anglo-boer

Paris 15.
Dihen de Londres que la suscripció iniciada per lo lord alcalde à benefici dels refugiats del Transvaal y del Estat lliure puja ja á la respectable suma de 75.000 lliras.

Un periòdic irlandès anuncia que un comitè, «Pro Boers», ha decidit l' envío d' una bandera de seda à la brigada irlandesa del Transvaal y organizar-meetings ab l' objecte d' incitar als joves à no servir en l' exèrcit anglès.

Hens aquí l' telegrama enviat pel comandant de les tropas ingleses en lo Cabo al secretari de Guerra: «El Cabo, 13 octubre.—Lo tren blindat de Majeking, condueint dos canons enviats desde aquesta ciutat à la expressada Majeking, fou atacat ahir à la tarda à Kain Pau, distant 40 milas al Sud Maj-king. Probablement, los reils foren aixecats, y l' tren descarrilà. Los boers se llenaren demunt de l' artilleria, y s' apoderaren d' ella.

»Las comunicacions telegràfiques ab Majeking estan interrompudes a Kain Pau. Tot l' equipatge y utensilis del tren blindat caygné en poder dels boers.

Lo «Daily Mail» anuncia que s' espera d' un moment a altre telegramas anunciant lo resultat del combat que ahir degué occurre à Ladysmith.

Los boers del Estat lliure d' Orange, havien avansat vers à dit punt.

Las extremes vanguardias s' havien tirotejat, Los inglesos son en número de 3 000 essent próximament igualment al número dels boers.

**
Telegrafian de Londres que s' han rebut notícies donant compte de que 'ls boers s' han apoderat d' un altre tren anglès en lo desfilader de Vaureesmen.

**
Un telegrama de la Agencia Reuters, diu que s' han pres tota classe de precaucions à Majeking en preventiu d' un atac.

En los carrers s' aixecan barricades formadas per wagons.

Se diu que 'ls boers tenen la intenció de bombardejar la vila avans d' atacarla. Tenen dotze canons.

Les autoritats confian en rebutjar l' assalt, pero comptan ab pocas forces pera resistir mes allà de tres dies, si l' enemic insisteix en atacar.

L' aspecte de la població es tranquil y la majoria de sos habitants creuen que no serà atacada per los boers.

Nous despatxos, diuen que forces boers s' han presentat à la vista de Majeking y s' tem que la vila sia bombatada d' un moment altre.

Las donas y noys han fugit en direcció al Cabo, abont serán albergats per compte del goberna anglès.

Per los voltants de Vryburg, també s' han presentat los boers, acampantá dos ó tres millas de la població.

Un telegrama del Cabo rebut per lo «Daily Mail» diu que las últimas notícies rebudes de Majeking, participen que la població ha signat atacada dues vegades per los boers.

Faltan detalls. Se sap únicament que à Majeking, se troba l' coronel Baden Powen al frente de sus tropas.

Secció oficial

Registre civil

dels dies 14 y 15 d'Octubre de 1899

Naixements

Jean Gras Vilella, de Francisco y María.—Pilar Vidal Nolla, de Joseph y Teresa.—Sebastià Corts Berñades, de Sebastià y Margarida.

Matrimonis

Ramón Miró Gené, ab Josepha Sardá Ollé.

Defuncions

Sebastià Tusquelles Solé, 71 anys, Creu Vermella 5.—Rosa Balañà Borràs, 3 mesos, S. Jaume 35.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Victor.

Sant de demà.—Sant Lucas.

Secció comercial

J. Marsans Roi

Representant en flets: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26. (Telèfon núm. 21)

Cotisiació à Barcelona à las 4 de la tarda d'ahir:

Interior	65'10	Aduanas	96'
Exterior	52'30		
Amortisables	46'15		
Cubas 1896	72'86	Orenses	12'95
Cubas 1890	61'45	Obs. 6 0 0 Fransas	87'75
Filipinas	61'45	Id. 6 0 0	44'62
Exterior París	61'45	Id. 3 0 0	
		GIROS	
París	27'50	Londres	32'25

Ordres de Bolsa pera Barcelona Madrid y París.—

Compra y venda al comptat de tota classe de valors.

—Descompte de cupons.—Compra de monedas d' or y bitllets de tots los païssos.—Gires sobre Barcelona y Madrid.

Cambis corrents

en lo dia d' ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la piazza de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	DINER	PAPER	OPERA.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense	625		
Industrial Farinera	575		
Banca de Reus de Descomptes y Prestams			650
Manufacturera de Algodón	100	110	
Companyia Reusense de Tranvías			
Companyia Reusense de Tranvías privilegiadas de cinch per 100	200		

Anunci particulars

CLASSES DE MÚSICA

TEORIA Y PRÁCTICA MODERNA

DE SOLFEIG, PIANO Y CANT

A DOMICILI EN SA CASA PER LO PROFESSOR

DON ESTANISLAO MATIU

Arrabal Santa Anna, 64, Entrassol.

Curs especial pera senyoretas

LLET PURA DE VACA

VACAS SU-SSAS

Hort de Pau Abello

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Diversions públiques

Teatro Fortuny

Companyia cómich-dramática de don Miquel Cepillo.

TEMPORADA D' HIVERN DE 1899 A 1900.—INAUGURACIÓ LO DIJOUS DIA 19 DEL ACTUAL.

Llista del personal artístich

Director de la Companyia, D. Miquel Cepillo; primera actriu, D. Alexandre Caro; primer actor, D. Miquel Moñoz; actor cómich, D. Joseph Sala Julian. Actrius: Nativitat Blanco, Alexandre Caro, Amalia Gomez, Emilia Llorente, Dolores Llarsa, Enriqueta Val, Sera Valero, Teresa Vinyals, Angela Velasco, Trinitat Francisca.—Actors: Miquel Cepillo, Francisco Gomez, Joseph Gil, Manuel Gonzalez Perez, Miquel Muñoz, Enrich Nieva, Gerard Nieva, Alfons Nieva, Manuel Rodriguez, Joseph Sala Julian, Angel Sala Leyds, Juli Soto.—Apuntadors, Vicens Cabos y Antoni Lopez. Representant, D. Emili Espejo.

Repertori: «Sullivan», «Tanto por cientos», «Demimonde», «La Charra», «Felipe Derblay», «El estigma», «María del Carmen», «El señor Feudal», «Juan José», «Mancha que limpia», «El guardián de la casa», «La Dolores», «El filósofo de Cuenca», «Mariana», «De mala raza», «Divorciémonos», «Lo sublime en lo vulgar», «Silencio de muerte», «La Rosa amarilla», «Los pilletes» y altres de lo más escusit repertori.

Imp. de C. Ferrando.—Plaça de la Constitució,

I Servei dels trens de viatjers

De Mora á Reus

SORTIDA	ARRIBADA
2TA1005 4'19 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3. ^a classe 7'54 m.
5'46 m.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe..... 7'01 m.
8'44 m.	tren mercancías cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe 12'31 t.
10'02 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe 1'53 t.
10'28	tren de mercancías ab cotxes de 3. ^a classe 8'48 n.

De Reus á Mora

SORTIDA	ARRIBADA
2P1005 7'01 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3. ^a classe 9'49 m.
8'26 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe 3'14 t.
9'28 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3. ^a classe 6'29 t.
7'03 n.	tren id. ab cotxes 2. ^a y 3. ^a classe 10'06 n.
9'23 n.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe..... 10'31 n.

De Reus á Barcelona

SORTIDA	ARRIBADA
4'43 m. tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe (1)	8'22 m. Línea Vilanova
4'43 m. " " " "	9'41 m. " Vilafranca
7'09 m. tren exprés ab cotxes de primera classe.....	9'21 m. " " "
1'01 t. tren de mercancías ab cotxes 2. ^a y 3. ^a classe	7'34 n. " " "
1'59 t. tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe....	5'08 t. " " "
6'35 t. tren mixto ab cotxes de 2. ^a classe (2).	10'13 n. " " "

De Barcelona á Reus

SORTIDA	ARRIBADA
5'25 m. tren mixto ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe (3)	10'17 m. Línea Vilafranca
9'51 m. tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe	1'01 t.
11'45 m. tren mercancías ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe	6'35 t.
14'55 t. tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe	5'31 t.
17'02 t. tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe:	9'45 n.

Reus 1 de Juliol de 1899.

- (1) Trasport á Sant Vicenç.
 (2) Idem á Roda y Sant Vicenç.
 (3) Idem á Sant Vicenç y Roda.

Llibre important CARTILLA RÚSTICA PREUS DELS PLANTADORS Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interès actualment á tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en ell á més de donar-se compte dels importants temes que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrá en Sant Sadurní de Noya, s' hi troben esplicades ab claretat totes aquelles operacions y cuidados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americà, entre altres: multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y alseada dels ceps y manera de cuidarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc., etc.; seguit d'altres no menos importants molt dignes de tenir-se en compte sobre la manera de condiruir la verema, modo d' obtenir bons vins negres, blancks y rosats, y cuidados de que deuen ser objecte les cellers; segons instruccions que al objecte donan los más pràctics é inteligents viticultors d'Espanya y França; tot ab lo fi d' obtenir lo millor rendiment possible del vi, pera que puga compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volum en octau de més de 100 pàginas en bon paper y clara impresió, enquadernat á la holandesa y s' ven en aquesta Imprenta, al preu de UNA PESSETA.

Geoldius editores

Ferrocarril econòmic de Reus á Salou

Servei de trens que regirà desde el 2 d' Octubre de 1899.

Sortides de Reus.—4'10, 9'00 mati, 2'32, 5'43 tarda.

Sortidas de Salou.—4'56, 10'49 mati, tarda 5'10 y 7'25 nit.

Tranvia d' vapor.—Sortides de la estació: 11'20 y 7'50 nit.—Sortidas del Arribal: 8'45 mati y 2'15 t.

Reus 26 de Septembre 1899.

Publicacions regionalistes que s'reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenari de Catalunya, «L'Art del Pagés», quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L'Olot», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellense», setmanari de Calella, de Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskazale», setmanaris de Bilbao (Biscaya).—«El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

ALTAS ■ ■ ■ ■ ■ BAIXAS

pera la contribució
Se'n venen en la Impremta d'aquest diari.

OBRA NOVA Fills ilustres de Reus

DE
Francisco Gras y Elias
3 pesetas exemplar.—Se ven en aquesta Impremta.